

13/1

פרוטוקול מס' 52/ב

מישיבת ועדת הכספים

ביום ה', י"ג בשבט תשי"ז - 13.1.57 בשעה 16.00

ב ו כ ח י ס :

חברי הועדה:

- י . גורי - יו"ר
- א . אלטמן
- ש . דיין
- א . הרצפלד
- מ . חזני
- ז . סוזאייב
- מ . קלטר
- י . קרגמן

מוזמנים:

- מר ז . שרף - המטונה על הכנסות המדינה
- מר ת . ברוש - נציב מס-הכנסה
- מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
- גב' ב . אידלסון -

סדר-היום:

פקודת מס-ההכנסה (תיקון)

- - -

היו"ר י . גורי:

חני פותח את הישיבה.

ס ע י ף 17

ד"ר ת . ברוש:

סעיף זה עומד במקביל לסעיף 29 שיבוטל.

היו"ר י . גורי:

חבר הכנסת דיין טען בסעיף זה לשוטה נפרדת.

י . קרגמן:

האם 5% ניתן לכל סוגי העובדים או רק לחקלאים?

מר ז . שרף:

הכוונה רק לחקלאות. הסעיף אומר: "היתכרות או רווחים שמקורם בחקלאות, עבודת-אדמה, ייעור ל תוצרת כלשהי המתקבלת בגין הייטוש גהון, רכוש, זרעים או...".

מ . קלטר:

קודם היה 10%, מדוע הקטנתם עתה ל-5%?

ד"ר ת . ברוש:

שט היה זימני של 10% מהמס ברוטו ופה ניכוי של 5% מההכנסה.

מ . קלטר:

במה זה מתבטא? האם זה יותר או זה פחות? האם השכיר ספטיד או לא?

ד"ר ת . ברוש:

בערך אותו דבר.

ז. סונזאייב:

תמיד הייתי והבנתי גם עתה בדעה שגובה המס צריך להתקבל על דעת כלל המזרחים, וכי יש צורך להטעיט בהקלות מיוחדות. אולם כל זמן שגובה המס הוא כזה, ולפי דעתנו מכביד יתר על המידה, הרי אין ברירה ויש ללכת בדרך של הקלות בהוות ענפים שהמטילה מעונינת בעידודם ובטיפוחם. על כן נטתוך הנחה זו בני בהחלט מסכיט לתטוך בהקלה. השאלה היא אך ורק לגבי שכיר במקלעות.

ד"ר ת. ברוש:

טבחינת החוק אין שכיר במקלעות.

ז. סונזאייב:

האם 5% מלה ניתנים אך ורק לחקלאים?

מר ז. שרף:

כן.

ז. סונזאייב:

אם כך - הרי נתטוך ב-5% מלה.

אשר לדברי חבר הכנסת דיין. איני חקלאי ואיני חבר מושב או קיבוץ, אולם התרשמתי מטענותיו של חבר הכנסת דיין. מנקודת ראות של מפליה יש צדק בטענותיו. עומס העבודה הנופל בחלקה של משפחה במושב אינו דומה לעומס העבודה הנופל בחלקה של משפחה בעיר, ואפילו בקיבוץ. אני חושב שגם חבר קיבוץ יודה בכך שהאשה בקיבוץ אינה עובדת כמשה במושב. על כך, נדמה לי, אין חולקים. ואם מבקש חבר הכנסת דיין שומה נפרדת בשביל האשה במושב הרי הוא טוען לדבר אודך ואובייקטיבי. המדובר במקרה אמיתי בו הרכוש רחוק על שם האשה ויש לה זעה מלה בכל ענין וענין. המדובר בשותפות אמיתית בין שני בני הזוג, ששניהם עובדים. אין הצדקה במקרה זה לשלול את הוומה הנפרדת, מלא באם יבום המוצר ויגיד: אין מוצר המדינה יכול לעמוד בכך.

מר ז. שרף:

ומה עם החבורתי?

מר ז. סונזאייב:

אני יודע את המחלה במדינה. אני יודע שאם אחד מקבל גם השני רוצה לקבל, אולם כשאנו יושבים עתה בוועדת הכספים ולא באטפת עם עלינו להסכים לדרישה צודקת זו. אם תבואו ותטענו שאין זה ניתן לביצוע - זה דבר אחר ובוזה תשכנעו אותי, אולם אני חייב להצטרף לדעה הנראית לי כנכונה וכצודקת כל זמן שלא הוכחתם לי שדבר זה אינו אפשרי.

היו"ר י. גורני:

בעצמך אמרת, ומילולי אמרת הייתי אני מעלה זאת: סחר התעוררנה שאלות אחרות לגבי סוגי עובדים אחרים. השאלה היא: האם אי אפשר לקבוע כי יש הבדל יסודי בין אשה במושב לבין אשה העוזרת בעסקו של בעלה (בין חנות, בין משרד עו"ד וכו'). מולי אפשר לקבוע כי מקרה זה של אשה עובדת במושב הוא בכלל מחוץ לגדר של טפק ואין צורך בהוכחה ואין צורך בבדיקות.

ז. סונזאייב:

רק בתנאי שהזכויות רשומות על שמה.

היו"ר י. גורני:

כל הספקות מתעוררים כאשר גולשים לשטחים אחרים, אולם מולי אפשר לקבוע כי דין אשת חבר מושב ודין אשה העוזרת בעסקו של בעלה אינו אחד.

ז. סונזאייב:

אם הזכויות רשומות על שמה היא רשאית לעשות בחלקה כרצונה. בתנאי זה אני רוצה ששלטונות מס ההכנסה יאפשרו שומות נפרדות של הבעל ושל אשתו.

אתה, מדוני, הולך הלצה ויגואל: מה דין
אשה העוזרת בעסקו של בעלה? הויכוח ביני ובינך נטוש על ענף מיוחד,
והוא: חנות המכולת. המדובר בסיכום מיוחד של חנות. איני מבקש שם
יומה נפרדת, אלא מתן חותם הנחה הניתנת לאשה עובדת. במקרים של
שותפות, כשהאשה היא בעלת מקצוע והעסק נרשם בתחילה על שמה והשותפות
ביניהם אינה פיקטיבית - יש להיענות לבקשה של יומה נפרדת. יש לאפשר
שותפות אמיתית בין בעל ואשה, ואין למנוע מהאשה את ההכרה בזכות
לעשות יומה נפרדת, אולם כל זה לאחר בדיקה ובחינה מינדיגידואלית של
כל מקרה ומקרה. לא כן לגבי האשה במושב.

מ. קלמן:
אני חושך בעריכת שומה נפרדת לאשה העובדת
במושב, אולם איני מקבל את הנימוק הסתנה
את עריכת השומה הנפרדת בעובדת צורת הרישום של הרכוש. לעתים קרובות
רשום הרכוש על שם שני בעלי הזוג, ובכל זאת אין האשה עובדת. לעומת
זאת, לעתים קרובות, רשום הרכוש על שם הבעל בלבד, ובכל זאת אשתו
עובדת בעיסוקו. בטוג זה נכללים החנוונים והלפי טוחרים. לא זאת
עומדת האשה - אשתו של החנווני - על רגליה מהבוקר עד לסגירת החנות.

לא מתנגד אם יטכיסו נציגי המוצר להקל
על כל הנשים העוזרות לבעליהן בעבודתם, אולם אין להעדיף את המושב על
פני כל עסק אחר.

מ. ז. שרף:
אם נלך בדרך זו של יומה נפרדת לא נוכל
לעשות יוצא מן הכלל אחד וניאלץ להפוך את
הדבר לכלל. ואם כך נעשה, הרי שלא נוכל לעמוד בכך.

דברי חבר הכנסת דיין עשו רושם על כל
שומעיו, אולם המדובר אינו במושב בלבד, אלא גם בסוגי מקצועות מסויימים.
לא הרישום ולא צורת הרישום הם הקובעים. עד כה הקובע היה: מקור ההכנסה:
אם המקור היה אחד ואם לא. נכון שהאשה במושב עמלה, מפילו עמלה הרבה,
אולם כל נשכח כי החברה האנושית כולה בנוייה על היסוד המשפחתי, על
משק משפחתי ויש חלוקת עבודה בתוך המשפחה. איני מדבר עתה על העטל של
האשה במושב, אלא על הפרוינציפ. הצעה כזאת לא תעבור ומחר יופיעו נציגי
הקיבוצים וידרשו שומה נפרדת.

אפשר ללכת בעקבות אמריקה, האומה המודרנית
ביותר, ולקבוע שומות על יסוד הישוב נפרד, אולם הואיל ואין אנו יכולים
לזאת על ההכנסה מהטס - גינה את יעורי הטס. אחרת - נשאיר את הבסיס
הזה של הישוב נפרד לאשה אך ורק אם מקור ההכנסה הוא נפרד.

ש. דיין:
אז למה אתה נותן הנחה לחקלאות?

מ. ז. שרף:
החקלאות כחקלאות מקבלת הנחה, אולם כל
תיכנסו אתם לדבר שהוא פיקטיבי. אין
המדובר בשני טשקים אלא במשק אחד. אני אומר: יש לתת לחקלאות הנחות,
יש לתת לכל החקלאות הנחות: הן לפרדת, הן לחקלאות הפרטית, הן לחקלאות
הקיבוצית, הן למושב והן לחקלאות המעורבת. כך ברור וגלוי כי הטדינה
מכריזה על החקלאות וקוראת לילד שטן. זה דבר מוגדר ומובן לעם.
אם נקבל הצעתכם, הרי שנציע לנטח את החוק שחדש ולקבוע שומה נפרדת,
ולאור זאת - גם יעורי טס שונים.

רבותי, הטס הוא כבוד, ואותו אפשר לגבות
רק אם ידע העם כי נוהגים בו שוויון. על השוויון הזה עלינו לשמור.
אני יודע ימה את ההבדל בין אכר שקוראים אותו לשירות במילואים לבין
פקיד ממסלה שקוראים אותו לשירות. אולם האם יעלה על הדעת לנהוג אחרת
לגבי חייל שהוא איש מושב מאשר לגבי חייל הבא מן העיר? אם לא יהיה
שוויון בצבא - לא יהיה צבא.

הינו"ר י. גורני:

חברת הכנסת ג. אידלסון ביקשה להוסיף
בני הועדה. אני מבין שרצונה להשיג
השגות על אותו חלק בחוק הנוגע לזוגות עובדים.

ג. אידלסון:

אני מודה על כי ניתנה לי אפשרות
להוסיף בפני הועדה.

במשך שנים היתה לנשים העובדות עבודה
שכירה הרגשה כי ניתנה השוואת לב מיוזמת מצד הממשלה ומצד הכנסת כולה
למעמדה של האשה בעבודה. בדרך כלל תעסוקת נשים בעבודה אינה מהבעיות
הקלות ביותר, מולם ניתן לציין כי בדרך כלל התבדכנו בצבור נשים עובדות
במקצועות שונים ורבים מעבודתן היא כולה ברכה ורווח למדינה.

עובדה היא כי בחקלאות, הן במיק הקיבוצי
ובמיקר במיק הינדיבידואלי - במושב - לא ניתן לקיים את הטובה הלא בעזרת
צבור הנשים התורמות את חלקן במסירות ובנאמנות. ואם במתיסבות מחוז גדול
אל עבודת נשים טובה לסיירות, כי כל צורת החיים מבוססת על סיירותים
מיוזמים, הרי במושב עבודת האשה הן במיקה והן כמטפלת במשפחה,

הנשים במרחן חדרו למקצועות רציניים וקבועים.
הן מתמידות בעבודתן ובמקצועותיהן. בהודאה מהות הנשים למעלה מ-60%.
אנו עדים למחסור גדול בגננות. אין אנו יכולים לספק גננות לדימונה,
אפקים וישראל, מטפר הגננות בהיותן לצרכים הוא קטן. ביטוח הנריאות
והרפואה ממלכות הנשים תפקיד חשוב. הרופאות בקרב צבור הרופאים מהות
מחוז לגמרי לא מבוסס: בין 1500 רופאים בקופ"ח יש 150 רופאות, כלומר -
10%. כן רבות הנקטרירולוגיות.

ניתן אפוא לסכם כי אותן נשים העובדות
במקצועות הוונטסיים הן אובייקט לדאגה. אם ניקח אותן בהשוואה לפועלות
ולשכירות העובדות בבתי חרושת ובעבודות זמניות - נראה שאין העבודה
מבחינתן אמצעי עזר הלא מטרה. אין הן מתחלפות כפועלות הזמניות שלא
הגיעו במקומות עבודתן לעמדות המפתח ואין הן עוזבות את העבודה עם
צאת הילד הרגשון לאויר העולם. העובדות בבתי חרושת אינן מתמידות
בעבודתן. יש בתי-חרושת שאינם מוכנים להעסיק נשים בגלל חוק היסוד
עבודת לילה לנשים. בבתי חרושת אלה מטפר הנשים הוא קטן ומיניו מהות
גורם רציני גם מבחינת הילום טס הנכסה בגלל המסכורת הקטנה.

אשר לעבודת שני בני-זוג. הפרדת השומה
ועריכת שומה נפרדת לאשה העמידה את האשה במשפחה ברמה אחת עם בעלה.
בדרך כלל אין עבודת הנשים קלה להן, כי אין האשה יכולה להשתחרר מדאגות
בית גם בצאתה לעבודה שסחוץ לביתה. אין לה הנאה רבה מעבודתה בגלל הקשיים
הכרוכים בכך, אך בהיותה בעלת מקצוע הרי יש לה סיפוק מהתמדתה במקצועה.
וצבור הנשים המתמיד בעבודתן הוא דווקא אותו צבור שרכס לו מקצוע והשקיע
שנים עד שרכס מקצוע זה והגיע למסנדרס של משכורת.

אם קורה מסון במשפחה - הבעל מת או שיש
מקרה של פירוד בין בני-הזוג - אין האשה נופלת למעמסה על שכס הצבור
באם היא בעלת מקצוע וממליכה בעבודתה.

אשר להפרדת השומה. על ידי הפרדת השומה
מוגנת האשה הנשואה העובדת על ידי החוק, כי בעקבות ההפרדה לא הגיעו
שני בני-הזוג העובדים לדירוג הגבוה ביותר של המס. כן מופיע הדבר לא
במעט על מעמדה של האשה במשפחה, כי כך גם היא מכניסה את חלקה.

אם רוצים אנו באמת לחנך את ילדינו
וילדותינו לעבודה, אין דוגמה טובה יותר מאשר דוגמת אם עובדת.

אין להשוות זוג עם ילדים עם זוג
חסר ילדים. עצם קיומם כזוג עוד אינו מחייב אותם להוצאות נוספות.
להיפך, יש בזה אולי טעום הקלה, אולם עם הילד הראשון - משתנה אורח
החיים לחלוטין. אחות העובדת גם כלילות כמעט ואינה יכולה להמשיך

בעבודתה. גם הסורה העובדת חמש שעות בלגד וזריכה להתכונן ליום
הסחר אינה יכולה לצאת לעבודה אלא על ידי העסקת עזרה בבית גם
אם הילד הולך למעון עד שעה שלש אחה"צ, דבר שכשהוא לעצמו עולה
כסף. הצבור אינו יכול לשאת בעול.

על כן, אנו מציעים לשריין סכום
קבוע שבה כניכוי נוסף לאותו סכום שמנכים לרווק ולרווקה. יש
לנכות לפחות עוד 250 ל"י לזוג עובדים עם בנות הילד הראשון.
הניכוי על הילד הראשון לזוג עובדים יהיה לא 250 ל"י אלא 500 ל"י
חוספת ניכוי של - 250 ל"י הוא המינימום שבמינימום בהתחשב גם
הצורך בהעסקת עזרה שעולה לפחות מאה ל"י לחודש וכן הוצאות אחרות
הסתכמות גם הן בסכום לגמרי לא מבוטל.

הניכוי לגבי זוג עובדים שאין להם
ילדים צריך להיות כניכוי לשני רווקים. איני טבינה את הטענה הבאה
לשולל מהאשה את מתן תוספת היוקר המיוחדת מס, איני יודעת למה
כך מתייחסים לעבודת האשה. דומני כי מה שהוחלט בענין תוספת יוקר
לגבי רווקים ורווקות צריך לחול גם על זוגות עובדים.

על הניכוי לילד הראשון כבר עמדתי.
הילד היחי - ניכוי של 320 ל"י, הילד השלישי - ניכוי של 325 ל"י.
ברור כי הכל בהנמי ששני בני-הזוג עובדים.

איני יכולה להעלים עין מטספר הרווקים
והרווקות בארץ. מתוך 550 אלף חברי הסתדרות מספר עקרות הבית הוא 165
אלף ו-98 אלף הם רווקים ורווקות: 68 אלף רווקים ו-30 אלף רווקות.
קשיי הייכון קובעים לא במעט. יתכן וכדאי לבנות דירות בנות חדר אחד
עם קיצ'ינט ושירותים בשביל זוגות אלה. הגיל שנקבע על-ידכם - גיל
35 - אינו נוסר ולה מלום. לא רבים הם אלה בני השלושים הסמוכים
לשולחן הוריהם. רוב האנשים הם ללא הורים, והוא הדין הרווקים והרווקות
בגיל שלושים. לדעתנו יש לפרוש להעמיד את הגיל לא על 35 אלא לפחות
על 30.

דומני כי על וועדת הכספים הדואגת
להכנסותיה ולהוצאותיה של המדינה לדאוג גם לנשים העובדות במקצועות
החופשיים ולא לתת שמעטן יתערער. ערעור מעטת הוא גם פסיכולוגי וגם
כלכלי. לא אחת שומעת האשה מפי בעלה: "שבי בבית, למה לך לעבוד, זה לא
כדאי, מה נשאר לנו מזה - כמעט ולא כלום". אם מעמדה של האשה יתערער -
מעמדה של המדינה כולה יתערער.

ס. קלמר:

התרשמתי עד מאד מדברי חברת הכנסת
אידלסון, אולם נדמה לי כי ענין זה
ניתן לחלוקה. יש הבדל בין עבודה לעבודה. נדחקו הבחורים שמקצוע
ההוראה, וכמעט ואין נרשמים בחורים לבתי המדרש למורים. הנשים הן
הנושאות היום את ההוראה בארץ, ועלינו לעשות הכל כדי שלא תעזבנה
את עבודתן ולתת דעתנו על כך, אף להעניק הקלות מסוימות בס. הוא
הדין לגבי אחיות. מולם לא כן לגבי פקידות שגם פקידים יכולים למלא
את מקומן. רבים הזוגות הצעירים העובדים במשרדי מסשלה ובמשרדים אחרים.
ולאור האבטלה וחוסר העבודה נדמה לי כי יש מקום להוציא את הנשים
ממקומות אלה. חוסר העבודה הצלנו אינו עונתי. עם העליה הוא עוד ילך
ויגדל. עד שנבטט את משקנו הכלכלי לא נוכל לטפוג את כל הרוצים לעבוד,
ובתוך שלושים אלף זוגות עובדים יש לא רק מורות ולא רק אחיות. יש
בתוך זה גם נשים העובדות בעבודות לא מקצועיות, ובאופן כללי, אסור,
במצבנו אנו, לעודד עבודת זוגות. ברור שיש להקל על מורות ואחיות.

מר ז. שרף:

אם נקל עליהן - מחר תהיה שביחה של
בקסריוולוגיות ושל לבורנטיות.

מ. קלמר:

על כל פנים יש להגביל את ההקלות במסגרת
של עבודות ויוניות.

י. קרגמן:

אמרתי את דברי כבר בישיבה הקודמת. הצעתי
אותן ההצעות שהציעה עתה חברת הכנסת
אידלסון מגלי לנקוב בסכומים. אי אפשר להתעלם מההוצאות הרבות בהן

חייבות המיפוחות ששני בני-הזוג בהן עובדים. אי אפשר להתעלם מההוצאה
שיש לאשה עובדת לצורך הכנסה. אנו בדרך כלל טכירים בהוצאה לצורך
הכנסה, ואצל אשה עובדת סתמכם הדבר לפחות בהוצאה של 1200 ל"י לשנה.
אין זה שולל עזרה בבית בלבד. השיטה החסכונית בה נוהגת עקרת הבית
כשהיא עובדת בעצמה בביתה, אינה באה לידי ביטוי כשהיא טעניקה עזרה.

אין לנו כל מגמה להוציא את האשה ממעגלי
העבודה. לא הצבנו לנו זאת כמטרה. נכון שבמקרי פיטורין, ויש לי בסיון
נוצאת, יש למסר קודם כל אלה שיש להם לפחות משכורת נחת.

החביעה להכיר בחלק מההוצאות היא
מוצדקת. מה צנדרש כאן - ניכוי של 250 ל"י בוטאות לילד הראשון -
זה אומר יטוניים לירות מס לשנה, היינו 6-7 ל"י לחודש שעות. לפי
דעתי לא יתכן הבדל בניכוי לילד. יתכן הבדל בניכוי למשפחה, ואפשר
לחת למשפחה ששני ראשיה עובדים ניכוי בוטף של 250 ל"י.

א. אלטמן:
השאלה שנתעוררה מחזירה אותנו לסאלת
טריניות המטיים: באיזו מידה מעוניינת
מערכת המטיים לעודד את האינטרס בעבודה. אולט במידה והעבין נוגע
לסוגיה זו, ברור שעל המדינה להיות מעוניינת בהגדלת מספר העובדים,
אולם כשיש חוסר עבודה - השאלה היא אחרת.

באותם יטחים בהם מעוניינים אנו שנוטים
תתענה בעבודתן - יש לתת הקלות, ובעיקר זה נוגע לבעלות המקצוע.
ידרעה לנו הבריחה ממקצוע האחיות. במידה ונכנסו אחיות לחיי משפחה -
עזבו את מקצוען.

יש ארצות בהן ההכנסה המיפוחית בנויה
אחרת מאשר בארץ. יש ארצות בהן קשה ליחיד לקיים משפחה. בארץ - המשכורת
האחת גם היא מבטיחה מינימום והעובד יכול לקיים את משפחתו במשכורתו
בלבד.

ברור שיש להגדיל את הניכוי לילד,
אולם בכל המקרים, גם באותם המקרים שעקרת הבית אינה עובדת מחוץ לביתה.
הילד עולה כסף, חיבוכו - עולה כסף. בית-הספר התיכון שכולנו מעוניינים
בו - עולה כסף.

מר ז. שרף:
אם תרצה המדינה לתמוך בחינוך כל
הילדים בבתי הספר התיכוניים - תיתן
את התמיכה ישירות לבתי הספר. כנראה שאין בכוחה לשאת במעמסה זו
עדיין.

א. אלטמן:
כינתיים אין היא טאפשרת זאת.
אין לתת פרט לזוג עובדים. יש לקבוע
סדר עדיפות. יש לעשות סקציה. יש לעודד מקצועות חיוניים.

א. הרצפלד:
אני בטוח כי לזוג עובדים יש הוצאות
נוספות, ועל כן צודקת תביעה זו.
נדמה לי שפפטר לקבל הצעתו של חבר הכנסת קרגמן, כי גם חברת הכנסת
ב. אידלסון תומכת בה.

ס. חזני:
בעבין זוגות עובדים שוכנעתי פעמיים:
קודם חשבתי כי ניתן ללכת בדרך סלקטיבית
בין מקצועות חיוניים לבין כלתי חיוניים. אולם שוכנעתי על ידי מר שרף
שדבר זה אינו ניתן לביצוע, וכי כל סוג עובדים יתארגן ויכריז על שביתה
אם תינתנה הקלות לסוג מסויים. נכון שטס-הכנסה צריך להיות מכשיר
להכדונה מקצועית, אולם טרט זכינו לכך.

מאידך שוכנעתי מדברי חברת הכנסת על
הצורך בניכוי בוטף של 250 ל"י לילד הראשון, אם כי איני רוצה
להתחייב עתה על הסכום.

מר ז. שרף:

אני רוצה לחלק ביניכם שני לוחות:
השוואת העול בין זוג עובדים לבין יחיד
המשתכר אותו סכום במצב הקיים ולפי החוק המוצע. אין חולקים על כך
שיש לאשה שעובדת מחוץ לביתה הוצאה יותר גדולה מאשר לאשה העובדת
בביתה, אולם הטבלה היא: אם לקחנו הוצאה זו בחשבון במידה מספקת אם
לא? לפי הטבלה המונחת לפנינו יוצא שזוג עובדים עם ילד אחד ישלם
פחות 410 ל"י. ומה אוטרות 410 ל"י אלה? - הן אוטרות הכנסה פטורה
ממס של 1600 ל"י. יתכן וסך של 1600 לא מספיק, אולם זה כבר ענין
לויכוח. אולם אם אין המדינה יכולה להרשות לעצמה לתת לפרנס יותר
מאשר 1050 ל"י, אין היא יכולה גם להרשות לעצמה לתת יותר ט-1600
ל"י נוספות. הענין מוכרח להיות שקול ומדוד.

נכון שעומדת בפנינו בעיית האחיות. קשה
למצוא הסדר לילד משעה 8.00 בבוקר עד שעה 2.00 בלילה. אולם מס-הכנסה
אינו יכול לפתור שאלה זו, כי סחד נעמוד בפני שביחה של לבורגטיות.
שביחת האקדמטיים התחילה בעצם מענין האחיות להן רצו להעלות את
המשכורות.

הנחה ממס היא טובסידיה, ואין נפקא
מינא אם נותנים זאת בצורה הקלה ממס או בצורה טובסידיה. מבחינת הוצאת
המדינה, מבחינת משק המדינה - אין הבדל. ההבדל הוא רק בכך, שאם
נותנים טובסידיה - נותנים זאת למי שרוצים, בוחרים את התלמידים
העניים, או המוכשרים, אם רוצים לעודד את חינוכם בבתי ספר ויש
אפשרות לכך, אולם אם נותנים זאת בדרך של הקלה ממס - אין זה כבר
תלוי יותר במדינה אלא בהורים. בדרך של טובסידיות יכולה המדינה לנהל
מדיניות סוציאלית, בטחונות ופוליטיקה. לא כן בדרך של הקלות ממס.
כשמכניסים זאת למס - מוציאה הממשלה מידיה את ההכרונה.

ל-60% מהזוגות העובדים - ילדים. הדבר
אומר 18 אלף זוגות, ולכל אחד מהם הנחה של 200 ל"י. יחד זה אומר
3.600.000 ל"י הכנסה. היינו מיליון ושלוש מאות אלף הפסד.

מ. חזני: איך תיישב זאת עם מחשבתך?

מר ז. שרף: לגבי הילד הרביעי - אסכים ואקבל את
העקרונות.

הינ"ר י. גורני: נראה לי שאין אנו עוסקים פה בבעייה של
צדק אלא של מדיניות מסוימת. כי לא
ברור לי אם אפשר מבחינת הצדק לבחון את השאלה הזאת. השאלה היא: מה
נשאר למשפחה לקיומה? מה נשאר לה לקיומה אם אחד משני ראשיה עובד
ומה נשאר לה לקיומה אם שניהם עובדים? בדרך כלל משכורתם של שני אנשים
עובדים היא יותר גבוהה מאשר משכורתו של יחיד, ואם נכחון את הענין
מנקודת ראות זו הרי למשפחה ששני ראשיה עובדים נשאר יותר גם אם הם
נושאים בהוצאה הכרוכה בהעסקת עזרה.

אני מחשיב את ערך העבודה לאשה. זה נותן
לה סיפוק ויש בכך הישג רב. אולם למדינה יכול להיות חשבון לעודד מקצועות
מסויימים, בייחוד ובדרך כלל עבודת אשה. ואם יש לה ענין כזה - עליה
להיות מוכנה לתת הנחה. אולם זה כבר ענין של מדיניות ולא של צדק.

בדרך כלל משקיעה המדינה בהכשרת נשים
למקצועות. רק בגולה העוסקים בעבודה פשוטה אין המדינה משקיעה ולא כלום.
בכל יתר המקצועות - מושקעים אמצעים צבורים רבים. אם יש לנו ענין
לעודד עבודת נשים, ואני חושב שיש לנו ענין כזה, עלינו לתת הנחות.

לגוף הענין - הויכוח הוא על השעורים
שהם בגדר האפשרות.

ב. אירלסון: נדמה לי כי לא הגזמתי בדרישתי. כמזכירת
סועצת הפועלות הותקפתי לאחרונה קשה על
ידי שורה של מאמרים גם בג'רוזלם פוסט. שקלתי אלף פעמים ואחת והתייעצתי

עם כל הקואופרציות של נשים לפני שהבאתי הצעתי זו. מטרה האוצר עשה
משגה חמור כולא ליווה הצעתו בהסבר. קמה בקרב הצבור היסטוריה גם
מתוך חוסר ידיעה.

היו"ר י. גורני:

אנו מודים לכך.

אנו ממשיכים בקריאת הסעיפים.

סעיף 18
=====

מר ז. שרף:

סעיף זה בא לתת הקלות נוספות: פטור
של 650 ל"י גם לילד שמתחת לגיל עשרים

שהוא נכה.

היו"ר י. גורני:

אני רוצה לקרוא המכתב שקיבלתי מאיגוד
ישראלי למען נפגעי שתוק ילדים (קורא).

מר ז. שרף:

החיקון שאנו מציעים בא בעקבות המכתב.

ד"ר ברוש רוצה להגביל ולומר, בתנאי

שההוצאה לא תעלה על 1200 ל"י.

מ. חזני:

בטענתם נשמעת בימה צודקת. אנשים אלה
צריכים לדאוג לילדים לא רק בחייהם
אלא גם לאחר מותם, לאחר מות האב והאם. מבחינה פיסקאלית אין לזה ערך,
ועל כן אני מציע לוותר על ההגבלה.

מר ז. שרף:

על ידי כך אתה מבטיח את העשירים ולא
את העניים.

מ. חזני:

מענין לענין באותו ענין בחזור לנכה.
אשה עובדת נכה - מקבלת ניכוי אם
הנכות שלה מגיעה ל-50%. אולם אם יש לאדם אשה נכה שאינה נטולת כל
כושר עבודה, אך בכל זאת מחלטה מחייבת אותו להעסיק עזרה - מדוע לא
ניתן גם לו ניכוי נוסף בגלל נכותה של אשתו?

מר ז. שרף:

אולי יש מקום לשקול במקרה שהאשה
שוכבת במטה.

מ. חזני:

אשה עיוורת?

מר ז. שרף:

אין אנו יכולים דרך מס הכנסה לדאוג
לכל המקרים הסוציאליים. אם העיוורת
היא עשירה - מתקיים מהכנסתה וטרכושה, ואם היא ענייה - תדאג לה
העזרה הסוציאלית.

י. קרגמן:

איך תנהג לגבי אדם שאשתו לקחה בסיתוק?

מר ז. שרף:

אסור לפתוח פתח.

מ. חזני:

במקום ילד אני מציע לכתוב: "אדם שעקב
מצבו הגופני או השכלי...".

מר ז. שרף:

נשקול בדבר.

ס ע י ף 19
=====

ד"ר ת. ברוך:

עד כה ניתנו זיכויים לכל מה שקוראים
תשלומים סוציאליים: ריפוי, ביטוח חיים,
ביטוח לאומי, מס חיד, קופת תגמולים, תרומות, מסכון לזמן ארוך (נגב,
מסכון לזמן ארוך הוצא לגמדי). כל זה היה כפוף למכסימום של 10%
ברוטו, לא יותר מ-200 ל"י.

אנו קובעים שכל אדם רשאי להינות מהקלות
ומס ההכנסה מכיר בתשלומים סוציאליים עד למכסימום מסויים, אנו מציעים:
להכיר בהוצאות עד כדי עשרים אחוז מהכנסתו של אדם ולא יותר מ-1200 ל"י.

ש. דיין:

מה יעשה חקלאי שאינו מבטח את עצמו,
ובטקום זה הוא מבטח את משקו, שיוכל זה

לפרנסו לעת זקנה?

מר ז. שרף:

הוא מקבל הנחה בסכום של 48 ל"י.
הסכום של 1200 ל"י שעליו ניתן זיכוי
מורכב מסכומים חודיים: מס חיד, מס חבר הסתדרות העובדים, מס תרומה
ועוד, אבל בוסף לזה הוא מקבל - 48 ל"י. מעל לסך של 48 ל"י הוא
צריך לקבל אישור על הוצאה של מס. הוציא - מקבל, לא הוציא - לא מקבל.

ש. דיין:

אני מבקש לתת לחקלאים שביטחו את משקם
אותו זיכוי שהיה מגיע להם אילו ביטחו

את עצמם.

היו"ר י. גורני:

אני מבין שהצעתך היא: אם חקלאי אומר
שהכנסתו היא 5000 ל"י, ו-20% מזה
אומר 1000 ל"י. יש לתת לו זיכוי על אלה ל"י ולראות אותו כאילו
ביטח את עצמו.

ש. דיין:

נכון.

היו"ר י. גורני:

אני רוצה לישאל את ד"ר קיטרון: האם
אפשר לבטח זאת?

ד"ר קיטרון:

אני יכול לבטח כל דבר.

היו"ר י. גורני:

שאלתי היא: איך זה ישתקף בהכרתם
הממשטית של אזרחי המדינה?

ד"ר קיטרון:

מבחינה משפטית הדבר החמור ביותר
הוא הסעיף שקבע עד כה כי בער עובד
פטור מתשלום מס. זה החינוך הראשון שמקבל האזרח.

מ. חזני:

השיפור שהוצע פה שקול כנגד ההורדה מ-30%
ל-25%. אל על מי כן יש צורך בהוצאים.

איני מבין למה וניתרם על מסכון לזמן
ארוך. אהם מוטרדים: יש הנחה במקום אחר בענין המילונות, אולם יש מדובר
על הרבית ועל המיסות השונות ולא על הקרן.

מר ז. שרף:

גם על הקרן. כל דבר תשזור בענין זה צריך
להיות שם ולא בחוק זה.

מ. חזני:

בחוק לעידוד החסכון מדבר על הרבית ולא
על הקרן. אם תהיה מבטל עכשיו את סעיף (ה) -

עליך להכניסו שם.

ט. חזני:

לשאלתו של חבר הכנסת דיין יח"ל ביטוח
פיוט. - 48 ל"י הוא מקבל ממילא. היט
מזיב בדרך כלל מילום מס מחיד ובודאי יהיה מסלם ביטוח לאומי. לשכיר
בעיר אתה גומן גם קרן פנסיה וגם קרן תגמולים. אומר חבר הכנסת דיין:
העגלה י"ל היא קרן הפנסיה י"ל. יתכן וזה אינו מתקבל על הדעת, אבל
לגבי סעיף הסכון לזמן ארוך: מטעים בו עגלה, בודאי שזה מתקבל על הדעת.

מר ז. שרף:

הפרינציפ י"ל הסכון לזמן ארוך הוא, ילוקחים
מהאדם סכום כסף והוא מאבד את השליטה על
כסף זה למיך היקט שנים. במקרה כזה לא נפקיע ממנו רכוש, לא ניקח
ממנו את עגלתו

פ. חזני:

מר ישנר מנהל עתה מו"ט עם תנועת המועצות
על הקטת קופה מעין זו.

מר ז. שרף:

אם תקום - נכיר בה.

פ. חזני:

ועתה לסעיף משנה אחר. הייתי רוצה שנקבל
רשימת כל מוסדות הצדקה המאושרים וכל

התרומות המאושרות.

כן הייתי מציע לא להגביל את הדבר בסך י"ל
חמש מאות ל"י. הבני מוכן להקטין את האחוז, ובמקום שזה עתה החלק
הימיני, יהיה טענה וחילוך החלק העשירי, אולם אין להגביל את הסכום
בחמש מאות ל"י בלבד. מדוע לא נאפשר ליהודי הרוצה להפריש לצדקה
2000 ל"י, ולא ניתן לו על כך זיכוי של 25%? המדינה מעוניינת בעידוד
מוסד התרומות לצדקה. אם יש משובצים לדבר - מדוע לא נעודדם?

היו"ר י. גורני:

אני מצטער על כי באמצעות מס ההכנסה רוצים
חברי הועדה לפתור את כל הבעיות.

הפעם נסיים בזאת.

הישיבה בעולה.

הישיבה נועלה בשעה 19.00.